

**Wyrok z dnia 14 stycznia 1997 r.
II UKN 55/96**

Skazanie i osadzenie w łagrze osoby cywilnej nie pozbawia jej możliwości uzyskania prawa do renty inwalidy wojennego, jeżeli inwalidztwo jest następstwem pobytu w łagrze (przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego - Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm.)

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Andrzej Kijowski, Maria Tyszel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 1997 r. sprawy z wniosku Waldemara K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w B. o rentę inwalidzką kombatancką, na skutek kasacji pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 października 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w B. wniósł kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku z dnia 9 października 1996 r.

Wyrokiem tym Sąd II instancji oddalił rewizję organu rentowego od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku, którym Sąd Wojewódzki uchylił decyzję organu rentowego i przekazał sprawę temu organowi do ponownego rozpoznania celem ustalenia, czy wnioskodawca jest inwalidą w związku z pobytem w łagrze. Organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty inwalidzkiej wojennej na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 1991 r. Nr 17, poz. 75 ze zm.). Organ rentowy prezentował stanowisko, że świadczenia przewidziane w tej ustawie nie przysługują wnioskodawcy, albowiem został deportowany i osadzony w łagrze jako osoba cywilna.

Sąd Wojewódzki na podstawie materiału dowodowego ustalił, że wnioskodawca został w kwietniu 1940 r. deportowany z rodziną do ZSRR, przebywał tam do 1946 r., a za odmowę przyjęcia obywatelstwa radzieckiego skazano go na pobyt w łagrze w latach 1942-1943. Sąd uznał, że wnioskodawca jest uprawniony do świadczeń przewidzianych w przytoczonej wyżej ustawie i sprawę przekazał organowi rentowemu celem ustalenia związku inwalidztwa wnioskodawcy z pobytem w łagrze.

Sąd Apelacyjny, oddalając zaskarżonym wyrokiem rewizję organu rentowego, podkreślił, że fakt deportacji wnioskodawcy został udowodniony zeznaniami świadków, zaświadczeniem Związku Sybiraków oraz Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach zostały objęte także osoby cywilne będące ofiarami

represji wojennych i okresu powojennego, a odmienne rozumowanie organu rentowego narusza przepisy tej ustawy.

W kasacji organ rentowy zarzucił wyrokowi Sądu II instancji naruszenie prawa materialnego - art. 12 ust. 4. Organ rentowy nie określił w jakiej ustawie przepis został naruszony. Dopiero z uzasadnienia skargi kasacyjnej wynika, że chodzi o art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm.). Zdaniem organu rentowego brak jest podstaw do uznania, że wnioskodawca posiada uprawnienia określone w art. 12 ust. 4 ustawy o kombatantach.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

W aktach rentowych znajduje się na zaświadczenie Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdzające fakt deportacji wnioskodawcy do ZSRR od kwietnia 1940 r. do lutego 1946 r. W zaświadczeniu powołano art. 4 uprzednio wymienionej ustawy o kombatantach. Sąd Wojewódzki na podstawie zeznań przesłuchanych świadków ustalił, że w trakcie deportacji wnioskodawca został skazany i osadzony w łagrze Tasty w latach 1942-43.

Kasacyjny zarzut naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 12 ust. 4 ustawy o kombatantach jest nieuzasadniony. Przepis ten określa bowiem kompetencje komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia w zakresie ustalania związku zranień i kontuzji, obrażeń i chorób, a także inwalidztwa z pobytem w miejscach, o których między innymi mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1,2,3 lit. a oraz pkt 4.

Sądy obu instancji nie zajmowały się ustaleniami tego rodzaju, a tym samym nie naruszyły tego przepisu. Sąd Wojewódzki uchylił zaskarżoną decyzję celem umożliwienia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia dokonania ustaleń odpowiednio do treści art. 12 ust. 4 ustawy o kombatantach. Dlatego też zarzut naruszenia tego przepisu nie jest uzasadniony.

Zgodnie z art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpatruje sprawę w granicach kasacji, a z urzędu bierze pod uwagę tylko nieważność postępowania.

Dlatego też Sąd Najwyższy uznał, że kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw, gdyż nie doszło do naruszenia art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm.) i na mocy art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====